

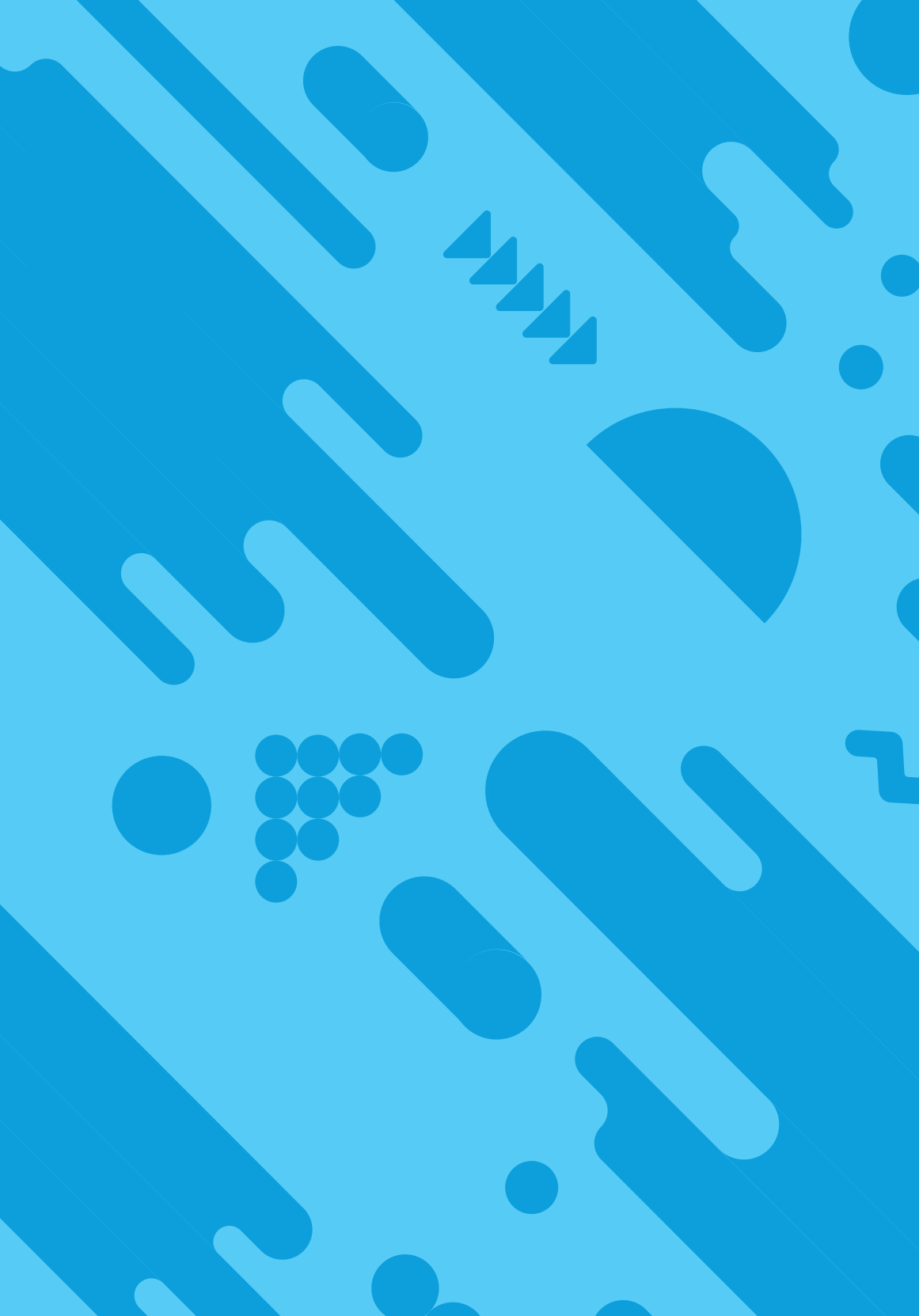

This project is co-funded by the European Union and UN Women.
Bu proje Avrupa Birliği ve UN Women tarafından finanse edilmektedir.

**KADIN ERKEK
EŞİTLİĞİNE DUYARLI
PLANLAMA VE BÜTÇELEME**

PİLOT BELEDİYELEERDE KADIN ERKEK EŞİTLİĞİNE DUYARLI BÜTÇELEME ANALİZİ

Kadın Erkek Eşitliğine Duyarlı Bütçeleme Analizi **Nedir?**

Kadın erkek eşitliği ve kadınların güçlenmesine katkı sağlayan kanıta dayalı politika, program veya faaliyetlerin oluşturulması için uygulanan ana akımlaştırma stratejisinin en temel araçlarından biridir.

Neyi hedefler?

Kadın erkek eşitliğine duyarlı bütçeleme analizinin ana hedefi kadın erkek eşitliğinin politikalara, programlara ve bütçelere tam olarak entegre edilmesini sağlamaktır.

Kadın erkek eşitliğine duyarlı bütçeleme analizi ile kamu hizmeti sunulan alanda;

- **eşitsizikleri azaltan,**
- **öncelikli ihtiyaçları ele alan,**
- **sorunların kök nedenlerine odaklanan**

program ve projelerin geliştirilmesi ile bu alanlara finansman sağlanması hedeflenmektedir.

Kadın erkek eşitliğine duyarlı bütçeleme analizi,

- 👉 Kadınların ve erkeklerin, kız ve oğlan çocuklarının **farklılaşan ihtiyaç, öncelik, beklentilerinin** politika yapım sürecinde anlaşılmasını sağlar.
- 👉 Kamu hizmetlerinin bu **farklılıkları gözeterек** sunulup sunulmadığını tespit eder.
- 👉 Verilerin **cinsiyete göre ayrıştırılmış** olarak toplanmasının önemini ortaya koyar.
- 👉 Merkezi ve yerel düzeyde yürütölen program, proje veya faaliyetlerin **mevcut eşitsizlikleri azaltmadaki etkisi ve yeterliliği** hakkında bilgi verir.
- 👉 Kamu kaynaklarının kadın erkek eşitliği ve kadınların güçlenmesi için tahsis edilmesini destekleyerek **adil bütçe dağılımına** katkı sağlar.

5 Adımda Kadın Erkek Eşitliğine Duyarlı Bütçeleme Analizi

1.

VERİ VE BİLGİLERİN
TOPLANMASI

2.

DURUM ANALİZİ

3.

SEKTÖREL ÖNCELİKLERİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

4.

ANALİZ SONUÇLARINA
ULAŞILMASI

5.

ÖNERİLERİN GELİŞTİRİLMESİ
VE RAPORLAMA

1.

VERİ VE BİLGİLERİN TOPLANMASI

 Analiz edilecek program/proje/faaliyetin;

- *Amaç ve Hedefleri,*
- *Ana Faaliyetleri,*
- *Performans Göstergeleri,*
- *Hedef Grupları ve Yararlanıcıları,*
- *Katılım/hizmetlere Uygunluk Kriterleri,*
- *Kullanılan Bütçe ve Kaynaklar*

gibi bilgiler ile cinsiyete göre ayrıştırılmış ve kadın erkek eşitliğine duyarlı veriler toplanır,

 Konuyla ilgili raporlar ve araştırmalar incelenir.

2. DURUM ANALİZİ

- ☞ Kadın erkek eşitliğini temel alan, kadınlar veya kız çocuklarını desteklemek için oluşturulmuş özel faaliyetler,
- ☞ Bütçenin aktivite bazlı olarak cinsiyete göre dağılımı,
- ☞ Yararlanıcı memnuniyet düzey ve nedenlerinin cinsiyete göre dağılımı,
- ☞ Kadın ve erkeklerin; sosyo-ekonomik durum, güvenlik, ulaşım ve erişim, karar alma süreçlerine katılım, ücretsiz iş/bakım emeği gibi alanlarda farklı durum, ihtiyaç ve tercihlerinin planlama ve uygulama sürecinde dikkate alınma durumu incelenir.

3.

ANALİZ SONUÇLARINA ULAŞILMASI

İlgili politika alanını çerçeveleyen uluslararası ve ulusal mevzuat, politika ve strateji belgeleri incelenir ve kadın erkek eşitliğini taahhüt altına alan hedef ve alanlar belirlenir.

Hedef gruplarla ilgili ulusal veya bölgesel veri, istatistik veya analizlerle ortaya konan başta kadın ve erkek olmak üzere yaş, eğitim durumu, istihdam, engellilik durumlarına göre farklılaşan ihtiyaç, beklenti ve öncelikler değerlendirilir.

4.

ANALİZ SONUÇLARINA ULAŞILMASI

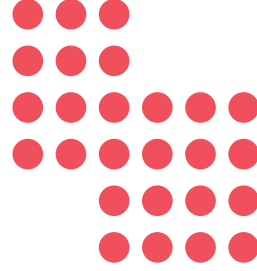
- Yararlanıcı kadın ve erkeklerin sayıları, analiz edilen farklı faaliyetler için diğer gruplara göre dağılım (ör. yaş, kentsel/kırsal, gelir, eğitim durumu vb.)
- Kullanılan bütçe ve kaynakların cinsiyete göre dağılımı
- Hizmet kalitesinin kadın ve erkeklerin ihtiyaçlarına, önceliklerine ve memnuniyet düzeylerine göre dağılımı
- Uygulanan faaliyetlerin kadınlar ve erkekler üzerindeki etkileri
- Sunulan hizmetten veya yürütülen faaliyetlerden yararlanamayan / erişemeyen kadın ve erkeklerin durumu tespit edilir.

5.

ÖNERİLERİN GELİŞTİRİLMESİ VE RAPORLAMA

- ☞ Kadın erkek eşitliğinin sağlanması ve kadınların güçlenmesine katkı sunmak üzere analize tabi tutulan program, proje veya faaliyetin amaç ve hedefleri, performans göstergeleri, yürütülen faaliyetler, bütçe tahsisleri ile ilgili öneriler,
- ☞ Cinsiyet kırılımlı ayrıntılı veri ve istatistiklerin oluşturulması, yeni verilerin geliştirilmesi ve bilgi sistemlerinden yararlanmaya ilişkin öneriler,
- ☞ Eşitsizliklerin tespiti için alt alanlara odaklı derinlemesine çalışmaların yapılmasına yönelik öneriler,
- ☞ İleriki süreçte ihtiyaç duyulan eğitim ve kapasite geliştirme faaliyetlerine yönelik öneriler geliştirilir.

Peki Nasıl?

ADIM 1

Analiz yapılacak alanı belirle

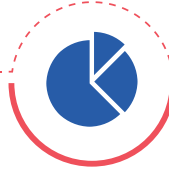
ADIM 2
Analiz için çalışma grubunu oluştur

ADIM 3

Analiz faaliyet planını geliştir ve uygula

ADIM 4
Geliştirilen önerilere kaynak ayır

ADIM 5

Uygulamaları izle ve raporla

Peki Ne Zaman?

Kadın erkek eşitliğine duyarlı bütçeleme analizi politika, program veya proje döngüsünün herhangi bir aşamasında yapılabilir.

Bununla birlikte bir politikanın/programın/projenin;

- **ilk tasarımı sırasında,**
- **uygulanmasından önce,**
- **izleme ve değerlendirme**

aşamalarında **kadın erkek eşitliğine duyarlı bütçeleme analizinin** yapılması önemlidir.

KADIN ERKEK EŞİTLİĞİNE DUYARLI BÜTÇELEMEDE PİLOT ANALİZ UYGULAMALARI

Türkiye’de Kadın-Erkek EŞİtliğine Duyarlı Planlama ve Bütçelemenin Uygulanması Projesi kapsamında seçilen belediye hizmetlerine yönelik kadın erkek eşİtliğine duyarlı bütçeleme analizi gerçekleştirilmiştir.

Pilot analiz çalıŐmaları ile *program veya faaliyetlerin tanımlama, planlama-bütçeleme, uygulama, izleme ve değerlendirme aşamalarında kadın erkek eşİtliği perspektifi ile kadın ve erkeklerin farklı ihtiyaç ve beklentilerinin hangi ölçüde ve nasıl ele alındığının değerlendirilmesi amaçlanmıŐtır.*

Böylelikle;

- Politika yapıcıların ve uygulayıcıların var olan eşİtsizlikleri ve nedenlerini anlamalarına,
- eşİtsizlikleri ortadan kaldırmak için hedeflerin ve önlemlerin belirlenmesine,
- ve bu şekilde, kamu hizmetlerinin kadın erkek eşİtliğine duyarlı bir şekilde sunulmasına katkı sağlanması hedeflenmektedir.

KADIN ERKEK EŞİTLİĞİNE DUYARLI BÜTÇELEMEDE PİLOT ANALİZ UYGULAMALARI

Türkiye’de Kadın-Erkek EŞİtliğine Duyarlı Planlama ve Bütçelemenin Uygulanması Projesi kapsamında aŐaĐıdaki pilot belediyeler ve hizmetler kadın erkek eşİtliğine duyarlı bütçeleme analizi için pilot olarak seĐilmiŐtir.

EDİRNE BELEDİYESİ

Ulaşım Hizmetleri

ESKİŞEHİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Spor Hizmetleri

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Ulaşım Hizmetleri

KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Gençlik Hizmetleri

PILOT ANALİZLER

Edirne Belediyesi

Ulaşım Hizmetleri

Edirne Belediyesi 2020-2024 Stratejik Planı

Amaç 14: Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Dayalı Belediyecilik Hizmetlerini Gerçekleştirmek

Hedef 1: Toplumsal cinsiyet eşitliği bağlamında kadınları ekonomik olarak güçlendirmek ve kadınların istihdam olanaklarını arttırmak

Amaç 4: Toplu Ulaşım Sistemini Nitelik ve Nicelik Açısından Geliştirmek

Hedef 2: Toplu taşımayı modernize etmek ve sisteme erişimi kolaylaştırmak

Edirne Belediyesi bünyesinde Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülen toplu taşıma hizmetleri kadın erkek eşitliği perspektifinden analiz edilmiştir.

Ulaşım hizmetlerinde kadın erkek eşitliği analizi dört konu başlığı altında gerçekleştirilmiştir.

1. Erişilebilirlik-hareketlilik
2. Güvenli ulaşım
3. İstihdam ve kararlara katılım
4. Kapsayıcılık

Ulaşım Hizmetleri analiz çalışması kapsamında;

- ↳ Ulaştırma Hizmetlerine ilişkin temel bilgi ve belgeler,
- ↳ Kişiselleştirilmiş Kent Kart verileri,
- ↳ Ulaşım hizmetlerinden memnuniyet anketi sonuçları, kullanılmıştır.

PILOT ANALİZLER

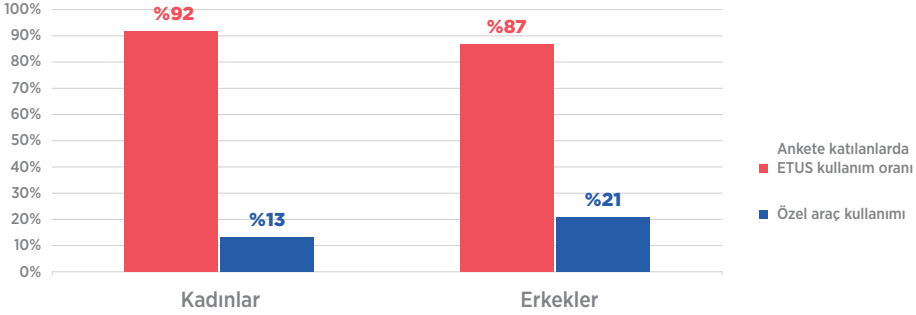
Sayılarla Edirne Toplu Ulaşım Sistemi (ETUS)

- 234 araç, 16 güzergah
- Günlük ortalama, 34,203 yolcu ve 1,551 sefer (Ocak-Ekim 2023)
- Toplam sefer sayısı 450,000 (Ocak-Ekim 2023), Yolcu sayısı: 9,848,787 (Ocak-Ekim 2023)

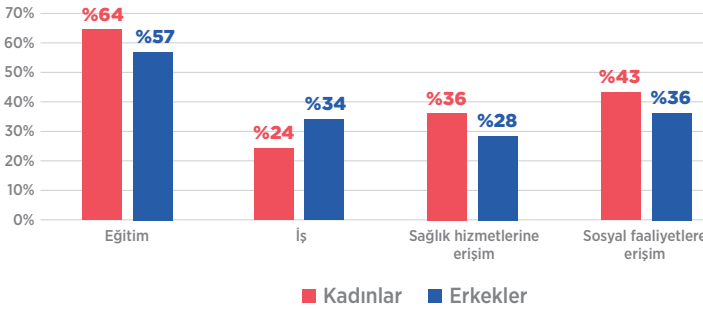
Kaynak: Edirne Belediyesi, Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü

16-27 Ekim tarihlerinde **3,350 kişinin (%56 kadın, %44 erkek)** katılımı ile gerçekleştirilen **anket sonuçları**

Taşıt Kullanım Tercihi

ETUS kullananların başlıca kullanım amaçları

PILOT ANALİZLER

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi

Spor Hizmetleri

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi 2020-2024 Stratejik Planı

Amaç 6. Eskişehir’de Eğitim, Kültür, Sanat ve Spor Faaliyetlerini Günlük Yaşantının Bir Parçası Haline Getirmek

Hedef 6.3. Spor Kültürü Tabana Yayılacak ve Sportif Faaliyetler Arttırılacak

Amaç 7. Eskişehirirlilere Fırsat Eşitliği Sağlamak ve Kentin Sosyal Sorunlarını Çözmek

Hedef 7.1. Özel İhtiyaç Sahibi Gruplar Desteklenecek

Gençlik ve Spor Hizmetleri Daire Başkanlığı, Eskişehirli vatandaşların spor yoluyla daha aktif ve sağlıklı bir yaşam sürmeleri için çalışmakta ve belediye bünyesindeki tesislerde her yaş grubundan üyeye hizmet vermekte olup, **Başkanlığın spor hizmetleri kadın erkek eşitliği perspektifinden analiz edilmiştir.**

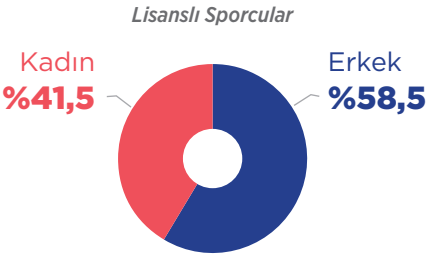
Spor hizmetlerinde kadın erkek eşitliği analizi on konu başlığı altında gerçekleştirilmiştir.

1. Amatör spor kulüplerine yapılan ayni ve nakdi desteklerin analizi
2. Başarılı spor insanlarının ödüllendirilmesi
3. Amatör spor kulüplerinde kadın ve erkeklerin temsili ve spor sahaları ile spor tesislerinin kullanımı
4. Yaz okulları
5. Kız çocuklarının spora teşvik edilmesi
6. Yüzme havuzu kullanıcıları arasında kadınlar ve erkekler ve tercihleri
7. Gençlik ve spor hizmetleri daire başkanlığı belediye personeli arasında kadın ve erkeklerin temsili
8. Eğitimcilerin ve görevlerinin analizi
9. Sporda taciz ve cinsiyete dayalı şiddetin bildirilmesine yönelik mekanizmaların araştırılması
10. Kadın dostu bir spor kompleksi

PILOT ANALİZLER

Amatör spor kulüplerinde kadın ve erkeklerin temsili ve spor sahaları ile spor tesislerinin kullanımı

Amatör Spor Kulüplerindeki lisanslı sporcuların cinsiyete göre oranı

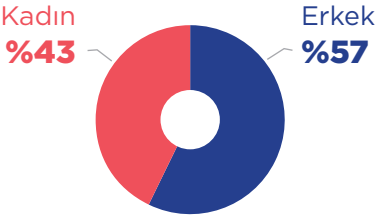

Eskişehirde En çok Tercih Edilen Spor Dalları

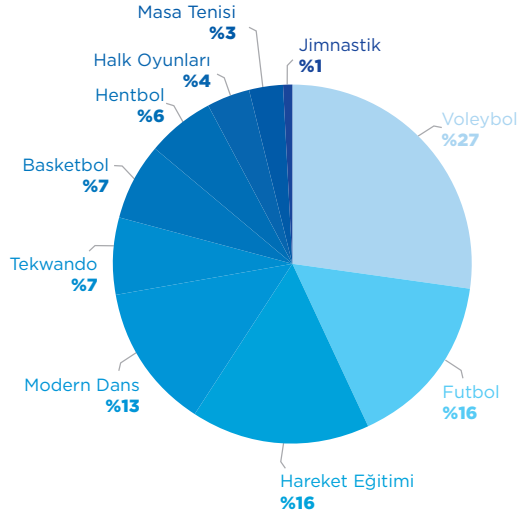
KADINLAR	ERKEKLER
Voleybol	Taekwondo
Taekwondo	Kikboks
Yüzme	Futbol

Yaz Okulları

Yaz Okulu Kayıtları
Cinsiyet Dağılımı

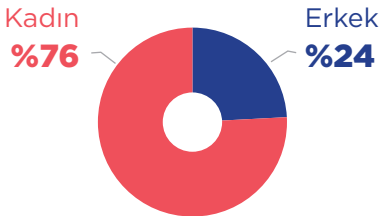

Kız Çocuklarının Yaz Okulu Tercihleri

Yüzme Havuzu

Yüzme Havuzuna Kayıt Yaptıran
Yetişkinlerin Cinsiyet Dağılımı

PILOT ANALİZLER

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi

Ulaşım Hizmetleri

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi 2020-2024 Stratejik Planı

Hedef 3.1. Kadınlara, çocuklara ve ihtiyaç sahibi diğer toplumsal kesimlere yönelik *hizmetlerin* kapsamını ve niteliğini artırmak, ailenin korunmasına ve bireylerin kişisel, sosyal ve meslekî gelişiminin desteklenmesine yönelik programlar gerçekleştirmek”

Hedef 4.4. Ulaşım *hizmetlerini* erişilebilir, ekonomik, güvenli, konforlu, entegre, çevre dostu, sürdürülebilir ve akıllı ulaşım yöntemlerinden yararlanarak sunmak.

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi bünyesinde Ulaşım Dairesi Başkanlığının “*kentsel gelişimi hızlandırma amacı*” kapsamında yürüttüğü **ulaşım hizmetlerine yönelik faaliyetleri kadın erkek eşitliği perspektifinden analiz edilmiştir.**

Ulaşım hizmetlerinde kadın erkek eşitliği analizi dört konu başlığı altında gerçekleştirilmiştir.

1. Erişilebilirlik-hareketlilik
2. Güvenli ulaşım
3. İstihdam ve kararlara katılım
4. Kapsayıcılık

Ulaşım Hizmetleri analiz çalışması kapsamında;

- ↪ Ulaştırma Hizmetlerine ilişkin temel bilgi ve belgeler,
- ↪ Kişiselleştirilmiş Gaziantep Kart verileri,
- ↪ Gaziantep kart uygulaması üzerinden gerçekleştirilen anket sonuçları,
- ↪ Kadın dostu kent Mobil uygulaması üzerinden kadınlara yönelik gerçekleştirilen anket sonuçları,
- ↪ Belediyeye vatandaşlardan yapılan başvurularla elde edilen öneri, şikâyet ve görüşlerin yer aldığı GİKOM verileri

kullanılmıştır.

PILOT ANALİZLER

Sayılarla Toplu Taşıma Hizmetleri

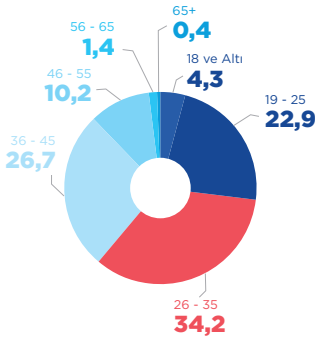
- Gaziray (25 km, 16 istasyon),
- Tramvay (22 km, 3 hat ve 28 istasyon), ,
- 358 Belediye Otobüsü ve 716 Özel Halk Otobüsü
- 234 hat-4.499 km hat uzunluğu
- Sefer sayısı 3.098.160 (Ocak-Ekim 2023)
- Toplam yolcu sayısı: 115.705.912 (Ocak-Ekim 2023)

Kaynak: GBB, Ulaşım Dairesi Başkanlığı.

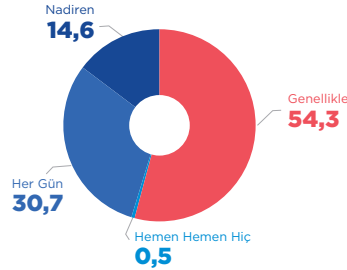
Kadın Dostu Kent Gaziantep Mobil Uygulaması aracılığıyla 4-15 Eylül tarihlerinde 2103 kişinin katılımı ile gerçekleştirilen anket sonuçları

Toplu Taşıma Kullanımı

Yaş Grubu (Kadınlar)

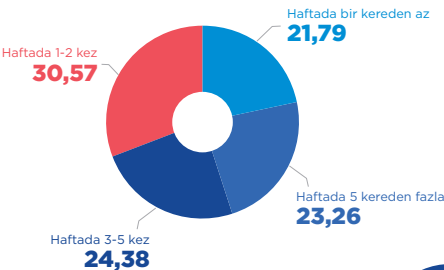

Toplu Taşıma Kullanma Sıklığı (Kadınlar)

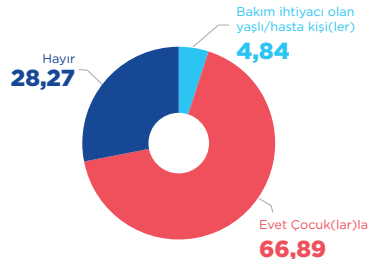

Kullanım Sıklığı ve Birlikte Seyahat

Sıklık

Birlikte Seyahat

PILOT ANALİZLER

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi

Gençlik Hizmetleri

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi 2020-2024 Stratejik Planı

Amaç: TO.2 Geleceğimizin teminatı çocuk ve gençlerimizin eğitim ve spor çalışmalarından yararlanmasını sağlamak.

Hedefler

1. Kocaeli'yi çocuklarımız ve gençlerimizin yaşamaktan mutlu olduğu bir şehre, bir okula dönüştürmek ve geleceğe daha donanımlı hazırlamak.
2. Çocuklarımıza ve gençlerimize bilim ve teknoloji ile ilgili eğitimler vermek, etkinlikler düzenlemek.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı tarafından yürütülen Kılavuz Gençlik programı kapsamındaki;

- ✦ Bilgevi, Akademi Lise, Akademi Üniversite,
- ✦ Gençlik Merkezleri, E-Gençlik,
- ✦ Dijital Kılavuz, bilgi destek programı,
- ✦ Özel yetenek kursları, rehberlik hizmetleri
- ✦ Spor okulları, kulüp ve atölyeler gibi faaliyetler

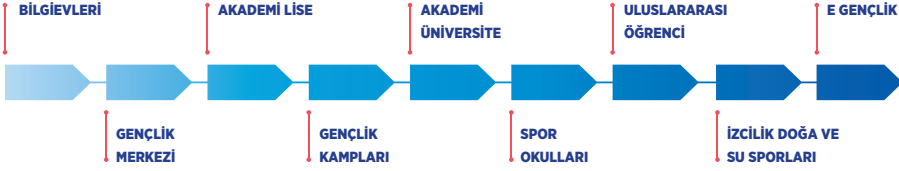
kadın erkek eşitliği perspektifinden analiz edilmiştir.

Analiz çalışması kapsamında;

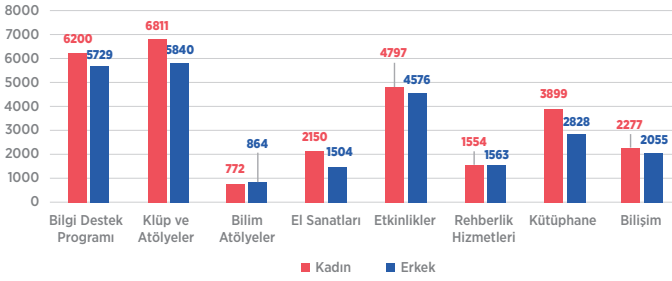
- İlçe bazlı nüfus, nüfus artış hızı, bilgievleri kapsamındaki kulüp ve atölyeler ile akademi liseye katılan kız ve erkek sayıları incelenmiştir.
- Kılavuz gençlik programı kapsamındaki hizmetler ile yeni tesis planlanmasında kullanılabilen kadın erkek eşitliğine duyarlı planlama modeli geliştirilmiştir.

PILOT ANALİZLER

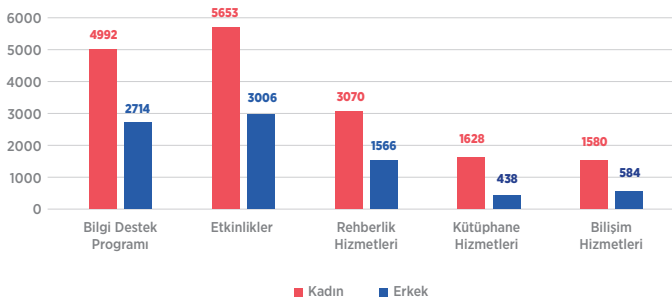
Kılavuz Gençlik Programı

2022 Yılı Bilgievleri Faaliyetlere Göre Cinsiyet Kırımlı Katılım

2022 Yılı Akademi Liselerde Faaliyetlere Göre Cinsiyet Kırımlı Katılım

2022 TÜİK verilerine göre Kocaeli'nde nüfusun %26,8'ini 0-17 yaş grubunda yer alan çocuklar oluşturmaktadır. Bu oranla Türkiye ortalaması olan %26,5'in biraz üzerinde bir çocuk nüfusuna sahiptir.

KADIN ERKEK EŞİTLİĞİNE DUYARLI BÜTÇELEME PİLOT ANALİZ UYGULAMALARINDA GELİŞTİRİLEN ÖNERİLER

Pilot analizler sonucunda belediye hizmet sunumunun tasarımından izleme ve değerlendirilmesine kadar tüm aŐamalarına kadın erkek eşitliği perspektifinin entegre edilmesini amaçlayan öneriler geliştirilmiştir.

01. Tanımlama Aşaması

- İdari kayıt, veri ve istatistiklerin cinsiyet kırılımlı ve kadın erkek eşitliğine duyarlı bir şekilde toplanması, derlenmesi ve yayımlanması sağlanmalı ve kullanılan bilişim sistemi buna uyumlu hale getirilmelidir.
- Belediye hizmeti sunulan alanlarda kadın ve erkekler ile kız ve oğlan çocuklarının farklı ihtiyaç, öncelik ve ilgi alanlarını tespit etmek amacıyla kadın erkek eşitliğine duyarlı bütçeleme analizleri yapılmalıdır.

02. Planlama ve Bütçeleme Aşaması

- Yürütülen program, proje ve faaliyetler için kadın erkek eşitliğine duyarlı amaç, hedef, strateji ile performans göstergeleri geliştirilmelidir.
- Harcanan bütçede kadın ve erkeklerin payının ölçülebilmesi için kadın erkek eşitliğine duyarlı harcama analizi yapılmalıdır.

03. Uygulama Aşaması

- Belediye hizmeti sunumunda yer alan personel ve yöneticilerin kadın erkek eşitliğinin ana akımlaştırılması ve kadın erkek eşitliğine duyarlı bütçeleme konusunda bilgi ve farkındalık düzeyleri artırılmalıdır.
- Yönetici seviyesinde ve karar alma mekanizmaları içinde kadınların payı artırılmalıdır.

04. İzleme ve Değerlendirme Aşaması

- Yürütülen program, proje veya faaliyetlerin kadın erkek eşitliğine olan etkisinin ölçülmesi izleme ve değerlendirme süreçlerine dahil edilmelidir.
- Belediye hizmetlerinden yararlanan kişilere yönelik olarak düzenli aralıklarla kadın erkek eşitliğine duyarlı memnuniyet anketleri gerçekleştirilmelidir.

PROJE KÜNYESİ

PROJE BAŞLIĞI:

Türkiye’de Kadın Erkek Eşitliğine Duyarlı
Planlama ve Bütçeleme Uygulanması

PROJE NUMARASI:

TR2016/RL/05/A2-01/001

**PROJENİN
YÜRÜTÜCÜSÜ:**

Birleşmiş Milletler Kadın Birimi (UN Women)

YARARLANICILARI:

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Kadının
Statüsü Genel Müdürlüğü

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji
ve Bütçe Başkanlığı

LİDER KURUM:

Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı

PROJE SÜRESİ:

15 Aralık 2020 – 15 Aralık 2023 (36 Ay)

BÜTÇE:

3.000.000,00 EURO: AB finansmanı
300.000,00 EURO: BM katkısı

KADIN ERKEK
EŞİTLİĞİNE DUYARLI
PLANLAMA VE BÜTÇELEME

www.esitbutceleme.org

This project is co-funded by the European Union and UN Women.
Bu proje Avrupa Birliği ve UN Women tarafından finanse edilmektedir.

